

KRÍŽOVÁ CESTA SO SV. JOZEFOM

Stanislav Stolárík

Predslov

K hlbšiemu porozumeniu povolania sa prichádza zvlášť vtedy, keď sa v povolanom upevňuje presvedčenie, že služba, ku ktorej je Bohom volaný, pomáha dôstojne prežiť pozemský život pre dosiahnutie večnej blaženosti. Platí to aj pre manželov? Ved' v nebi sa už nebudú ani ženiť ani vydávať (porov. Mt 22,30). To je pravda. Ale manželia formujú seba a vychovávajú deti nielen pre pozemské povolanie, ale tiež pre nebo. Napokon každý je povolaný v určitom stupni zapojiť sa do nádherného diela Božieho kráľovstva.

Povolanie nie je odsúdenie na stratu všetkého, čo ponúka svet. Povolanie je pozvanie do užšieho tímu Božích spolupracovníkov.

Tak vznešenému pozvaniu sa však možno aj otočiť chrbtom, ako to urobil mladík z evanjelia, ktorého naplnil smútok, lebo majetok bol pre neho viac ako Ježiš a viac sme o ňom nepočuli (porov. Mt 19,22). Sv. Jozef je po anjelovom oslovení nielen prekvapený, ale aj zaskočený. Keď však prijme Máriu, jeho povolanie sa nekončí, budú prichádzať ďalšie výzvy od Boha, ktoré Jozef už spĺňa rýchlo, v dôvere a pokoji.

Sv. Jozef reprezentuje nesmierne veľký zástup povolaných, ktorí na počiatku často ani nepripúšťali, žeby ich Boh povolal. Keď však odpovedali na Pánovo oslovenie: „Pod' za mnou!“ (Jn 1,43) a vykročili za týmto hlasom a zostali podľa Jozefovho vzoru otvorení i ďalším Božím výzvam, stávali sa stále viac tichými, no spoľahlivými budovateľmi Božieho kráľovstva. To platí o zasvätených, vysvätených, manželoch, ale aj tých, ktorí nepocítili niektoré z týchto oslovení, a predsa zasvätili veľmi veľa zo svojho života službe Bohu a realizovali svoje krstné i birmovné povolanie.

Chceme hovoriť o povolani, zvlášť, keď v Rožňavskej diecéze prežívame Rok Eucharistie a kňazstva a denne sa modlíme „za terajších i nových kňazov“. Vznešeným povolaním je aj pozvanie muža a ženy k manželstvu a rodičovstvu. Ďakujeme Svätému Otcovi Františkovi, že popri Roku sv. Jozefa od 19. marca 2021 (do júna 2022) vyhlásil Rok rodiny.

V Rožňave, 26. februára 2021

✠ Mons. Stanislav Stolárik
rožňavský biskup

Úvod

Dnešnú Krížovú cestu chceme prejsť spolu so sv. Jozefom, aj keď sa jej nezúčastnil. Ale bol takmer pri všetkom, čo jej predchádzalo počas skrytého Ježišovho života. A v každej situácii sa musel prejavíť ako opravdivý muž: muž práce, muž správneho rozhodnutia, muž - nebojácny ochranca rodiny, muž milujúci manželku i zvereného syna, muž zbožný a úprimný pred Bohom, muž verný a čistého úmyslu a nie siláckych rečí... Celkom iný, na akého sme zvyknutí pri pohľade na rôzne obrázky. Boh si povolal Jozefa, opravdivého „chlapa“.

Sv. Jozef nesprevádzal Pána Ježiša na Krížovej ceste, ale my chceme, aby sprevádzal nás a poučil nás o všetkom, čo krásne i náročné prežil s Ježišom a Máriou počas svojho pozemského života. Prosíme: Sv. Jozef, ako si sprevádzal Ježiša a Máriu počas svojho života, sprevádzaj i nás na našej životnej púti a prived' nás do neba.

1. zastavenie - Ježišovo odsúdenie

*Klaniame sa ti, Kriste, a dobrorečíme ti.
Lebo si svojím krížom vykúpil svet.*

Ježiš stojí pred Pilátom a zvonku počuť krik davu: „Ukrižuj ho!“ (Jn 19, 6. 15; Lk 23,21). Keď Pilát vypočuje „hlas ľudu“, krikl'úni sú spokojní so svojim víťazstvom. Len Ježiš vie, že je to inak. Nevyhrala totiž ľudská zloba, ale začala záverečná fáza Božieho plánu vykúpenia.

Jozef stojí pod tlakom súdu, ktorý má odsúdiť na smrť ukameňovaním jeho snúbenicu Máriu za domnelú neveru. Znova je v hre ľudské kritérium voči Božiemu plánu.

Koľkí mladí stoja pred podobnou voľbou pri výbere životného povolania. Ak sa mladý človek rozhoduje pre kňazstvo alebo zasvätený život, tiež zvykne počuť krik svojho okolia, nezriedka od najbližších: „Takto si chceš zničiť život... takto sa zabiť?“ Ale to počujú aj tí, ktorí chcú úprimne uzavrieť sviatostné manželstvo a tak začať - a nie skôr! - svoj manželský život. Sú posudzovaní a odsudzovaní: „Nevedia, ako sa dnes žije?!... Vari sa Boh neprihovára k mladým ľuďom, aby ich zapojil do svojho plánu spásy v duchovnom povolaní - v kňazstve či zasvätenom spôsobe života alebo v manželskom povolaní? Blahoslavení rodičia, ktorí sa modlia na ten úmysel, aby si Pán povolal do svojej služby aj niektoré z ich detí.

V tak vážnych chvíľach životného rozhodovania prosme sv. Jozefa o pomoc a silu pre správnu odpoveď nie svetu, ale Bohu.

*Ukrižovaný Ježišu, zmiluj sa nad nami.
Aj nad dušami v očistci.*

2. zastavenie - Ježiš berie na svoje plecia kríž

*Klaniame sa ti, Kriste, a dobrorečíme ti.
Lebo si svojím krížom vykúpil svet.*

Ježiš vie, že utrpením a smrťou na kríži má dovŕšiť vykúpenie človeka. Tak to sám navrhol Otcovi, ktorého nadovšetko miloval.

Jozef tiež vie, aké budú hlasy krikl'úňov. Hľadá ľudský spôsob Máriinej záchrany. Ani po ľudskej stránke nechce podľahnúť predpokladanému tlaku. Keďže Boh vidí jeho čisté srdce, sám vstupuje do problému a cez anjela mu oznamuje: „Jozef, syn Dávidov, neboj sa prijať Máriu, svoju manželku, lebo to, čo sa v nej počalo, je z Ducha Svätého“ (Mt 1,20).

Myslíme si, že Boh nám neponúkne riešenie a pomoc v kritických chvíľach života? Keď však prichádza ďalšia skúška v osobnom živote, objavuje sa základná otázka: „Verím tomu, že Boh ma oslovuje a pozýva plniť jeho plán?“ Najskôr - či tomu veríme? A následne - zaznie to pochybovačné a odmietavé: „Prečo by

som mal plniť nejaký fiktívny Boží plán? Ja si chcem život zariadiť podľa seba! Tým „rečičkám“ o Božom pláne ešte vôbec niekto verí?“ Všetko chceme mať vo vlastných rukách, a možno ani pandémie koronavírusu ich nevyrieši konštatovaním: „pokoj a istota“ (porov. 1 Sol 5, 3), sú preč. Takú rétoriku strašenia radi používajú farári.

Prosme Boha, aby aj nám najskôr vniesol do nášho myslenia svetlo poznania a tak nám poslal anjela, ktorý aj nám povie: „Neboj sa prijať, čo mám pre teba pripravené. Bude to pre dobro tvoje i mnohých ďalších. Taký je môj – Boží plán.“

*Ukrižovaný Ježišu, zmiluj sa nad nami.
Aj nad dušami v očistci.*

3. zastavenie - Ježiš prvýkrát padá pod krížom

*Klaniame sa ti, Kriste, a dobrorečíme ti.
Lebo si svojím krížom vykúpil svet.*

Ježiš vedel, že nezvítazila ľudská zloba, i keď zohrala svoju úlohu, ale že sa plní Boží plán. A predsa padá na Krížovej ceste.

Mnohým omylom, hriechom, slabostiam a pádom sa nevyhli ani najúprimnejší nasledovníci Krista. Čo im však znova dodalo silu vstať? Často to bol návrat k prvej láske (porov. Zjv 2, 4-5), k tým prvým chvíľam, keď sa v srdciach duchovných i manželov rozhorel plamienok až oheň pravej lásky, aby ním „zapálení“ začali svoju životnú cestu podľa Božieho plánu. Pochopili, že návrat k prvým chvíľam zápalu a nadšenia, nie je stáť pred Pilátom ako sudcom, ale pred Bohom, ktorý pozýva jednoduchého človeka spolupracovať na Jeho pláne. Bola to zachytená výzva od samého Boha a väčšia výzva už existovať ani nemôže. A tak aj po prvom vykročení alebo páde, treba znova zachytiť Boží hlas, ktorý nás chce ochrániť pred novým, konkrétnym ohrozením.

Tak ako Jozef, keď znova vo sne počul: „Vstaň, vezmi so sebou dieťa i jeho matku, ujdí do Egypta...“ a „On vstal, vzal za noci dieťa i jeho matku a odišiel do Egypta...“ (Lk 2, 13-14)

*Ukrižovaný Ježišu, zmiluj sa nad nami.
Aj nad dušami v očistci.*

4. zastavenie - Ježiš sa stretáva s Matkou

*Klaniame sa ti, Kriste, a dobrorečíme ti.
Lebo si svojím krížom vykúpil svet.*

Ježiš po prvom páde na Krížovej ceste sa stretá so svojou Mamou. V ktorom z týchto dvoch Srdc spôsobil meč bolesti väčšiu ranu? V ktorom srdci je po našom páde väčšia bolesť: v našom, v Ježišovom či v Máriinom? Budme úprimní, niekedy po páde do hriechu ani necítíme bolesť. To sa po našich pádoch nedá povedať ani o Ježišovom, ani o Máriinom Srdci.

Toto zastavenie nám zároveň pripomína, že ani po našich pádoch nám Mária nie je nikdy ďaleko. Posilňujme v sebe túžbu byť v celom svojom živote tiež blízko Panny Márie, napr. aj dennou modlitbou sv. ruženca (desiatku).

Čo myslíte, aké bolo prvé stretnutie Jozefa s Máriou, ako sa následne vyvíjal ich vzťah? Vyhľadajme si v evanjeliách skromné zápisy o udalostiach, ktoré -zachytávajú vzťah týchto dvoch nádherných ľudí, prípadne vyhľadajme tiež dostupnú literatúru, ktorá nás v tejto téme obohatí.

Aj to nám môže pomôcť vytvárať a posilňovať v našom srdci i v povolani a z neho plynúcom poslaní „Nazaretský dom“ Ježiša, Márie a Jozefa.

*Ukrižovaný Ježišu, zmiluj sa nad nami.
Aj nad dušami v očistci.*

5. zastavenie - Šimon Cyrenejský pomáha Ježišovi niesť kríž

Klaniame sa ti, Kriste, a dobrorečíme ti.

Lebo si svojím krížom vykúpil svet.

Ježiša neobkolesil len rozvášnený dav kričiaci po jeho ukrižovaní. Našli sa aj výnimky – dobrovoľné i donútené. Ale Šimon z Cyrény, ktorý z donútenia (porov. Mt 27, 32) pomáhal Ježišovi s krížom, sa takto navždy zapísal do histórie. A keby len do ľudskej histórie, ale hlavne do Božej „Knihy života“ (porov. Zjv 20, 12). Bol v pravý čas na pravom mieste - a výzve, ktorá prichádzala od drsných a neoblúbených vojakov neuhol, ale ju vyplnil.

Koľko našich povinností volá práve vtedy, keď sa nám nechce, keď máme v pláne čosi iné. Je to tak v kňazskom a zasvätenom povolání, je to tak aj v manželskom živote i pri plnení rodičovských povinností. Ako dobre padlo Ježišovi, keď sa našiel pomocník, hoc len na chvíľu. Ako sme všetci radi, keď sa v našej potrebe odrazu objaví ochotný pomocník.

Asi budeme stále viac konfrontovaní, možno i vysmievaní, keď okolie - napr. kolektív spolupracovníkov alebo spolužiakov - zbadá, že nejakým spôsobom pomáhame Cirkvi. Tí, ktorí by mali pomôcť z donútenia, sa zrejme „včas“ vytratia. Ale koľkí donútení alebo skôr presvedčení na nevelkú službu pre Cirkev, ostali pomáhať naďalej.

Nezrodilo sa aj niektoré naše povolanie tak, že nás niekto posmelil, aby sme skúsili ministrovať... a už sme pri oltári ostali...?

Ako chápeme úlohu sv. Jozefa? Tiež bol donútený prijať Máriu a postarať sa o Ježiša? Vidíme ten rozdiel - že Jozef konal po Božom oslovení v plnej slobode a dôvere? Aj naša sloboda sa v Božom pláne realizuje najlepšie vtedy, keď ju dávame Bohu k dispozícii v plnej dôvere.

Ukrižovaný Ježišu, zmiluj sa nad nami.

Aj nad dušami v očistci.

6. zastavenie - Stretnutie s Veronikou

Klaniame sa ti, Kriste, a dobrorečíme ti.

Lebo si svojím krížom vykúpil svet.

Osoba, ktorá sa nebála vybehnúť z davu a priblížiť sa k Ježišovi, bola Veronika. Nebola „donútená“... nebála sa! Je to ešte výnimočnejší jav - urobiť niečo pred očami všetkých, a zvlášť nepriaznivo naklonených - čo vyžadovalo nesmiernu odvahu a hrdinstvo. K takému niečomu dáva silu láska. Tradícia hovorí, že tento skutok nezostal bez odmeny - Ježiš jej nechal na ručníku podobu svojej tváre.

Každý skutok lásky sa vždy vracia späť. Určite však nie vždy v takej podobe ako je to zachytené v prípade Veroniky.

Ale na človeku, ktorý koná Božie skutky, je vždy možné vidieť Božiu tvár. Je však pravdou aj to, že na to treba mať aj pripravené oči. Napr. Nazaretčania uvideli v Ježišovi len to, čo chceli: „Vari to nie je tesárov syn?...“ (Mt 13, 55). Na viac nemali odvahu a chuť.

Nazrime však do Nazaretského domu sv. Jozefa, a tiež do jeho stolárskej dielne. Predpokladajme, že tam trávil Jozef necelých tridsať rokov s Ježišom a Máriou. Podľa práva bol Jozef Ježišovým otcom. Čo však bolo po ľudskej stránke ešte dôležitejšie? Bol to ich neustály kontakt a vzájomné ovplyvňovanie. Kto koho viac ovplyvňoval: Jozef Ježiša alebo naopak? Zvlášť v prvých rokoch sa dá predpokladať, že Ježiš vo všetkom napodobňoval svojho „otca“ Jozefa. Teda predpokladáme, že to bol Jozef, ktorého tvár sa vtlačala do Ježišovho Srdca. Až prišiel Ježišov dvanásty rok, udalosť keď sa stratil v chráme a prišla protiotázka: „Prečo ste ma hľadáli? Nevedeli ste, že mám byť tam, kde ide o môjho Otca?“ (Lk 2, 49) Od tejto chvíle môžeme - opäť predpokladať, že sa situácia zmenila. Odteraz stále viac rástol Ježišov obraz v Jozefovom srdci.

Aký obraz je v našom srdci - zvlášť vysvätených a zasvätených - to sa často dá ľahko „prečítať“. Preto som kňazom počas pandémie odporúčal, aby sa priam zavreli do kostolov a adorovali Krista. Aby boli v blízkosti Eucharistie. Presne tak, ako bol takmer tridsať rokov v Ježišovej blízkosti sv. Jozef.

To je odporúčaná cesta i naďalej pre každého, podľa možnosti stavu, aby Kristov obraz v nás nevybledol alebo sa úplne nestratil. Ale aby Kristova tvár mala v našom živote stále výraznejšie kontúry.

*Ukrižovaný Ježišu, zmiluj sa nad nami.
Aj nad dušami v očistci.*

7. zastavenie - Ježiš druhýkrát padá pod krížom

*Klaniame sa ti, Kriste, a dobrorečíme ti.
Lebo si svojím krížom vykúpil svet.*

Niekoho prekvapí, že Ježiš padá aj druhýkrát na Krížovej ceste. Kto však vníma jeho ubúdajúce sily, ten sa nečuduje.

Niekedy sa tak dostaví - aj prekvapenie alebo očakávanie druhého pádu zasvätených i manželov. Príčin môže byť iste veľa. Niektorí duchovní vodcovia vysvetľujú, že Boh dopustí tento pád, aby dotyčným „zatriasol“ a on sa spamätal a napravil. Ježiš nič také nepotreboval, On prijal v pokore aj tento pád, ako vôbec celú Krížovú cestu.

Takéto „zatrásenie“ asi potrebuje každý z nás. Často aj preto, že sme už mohli upadnúť do silnejšej rutiny a pohodlia a stali sme sa „imúnni“ na nové Božie výzvy. V duchovnom živote to môže byť vo chvíli, keď „usadený“ kňaz, rehoľník, rehoľníčka sú vyzvaní kompetentným predstaveným k novej službe, neraz i na inom mieste. Opustiť vytvorenú „stabilitu“ sa stáva „kameňom úrazu“, zvlášť, keď oslovený ešte zinscenuje „boží hlas ľudu“. On prvý by mal tomu zamedziť. Takto prežívaná „stabilita“ v pravde odhaľuje „labilitu“, z ktorej Boh chce osloveného vyliečiť.

V manželskom živote to môže byť napr., keď po „naplánovaných“ deťoch sa hlási na svet „neočakávané“ a začnú sa ozývať hlasy z okolia, žiaľ i najbližšieho, ktoré nechcú prijať nový život. Matka očakávajúca dieťa nie je podporená, naopak zneistená, často osamotená v túžbe priniesť na svet aj vopred neplánované dieťa.

Jeden i druhý postoj plodí pád pred Bohom, často s bolestivými dôsledkami. A pritom zmena pôsobiska duchovného zvykne priniesť osobné oživenie, a prijatie nového človečika, popri starostiach i novú radosť a obohatenie.

Je dobré, keď v takých chvíľach máme okolo seba ľudí, ktorí počúvajú Boží hlas a nie iný a podporia, podržia nás, v Božej optike „vidia dopredu“.

Svätá rodina keď sa „pretĺkla v emigrácii“ možno tým najťažším, cez Jozefa dostáva novú výzvu - vrátiť sa z Egypta: "Vstaň, vezmi so sebou dieťa i jeho matku a choď do izraelskej krajiny. Tí, čo striehli na život dieťaťa, už pomreli" (Mt 2, 20). A Jozef znova poslúchol, vstal a šiel.

Tak sa sv. Jozef stáva patrónom a ochrancom všetkých migrantov, ktorým ide o holú existenciu.

*Ukrižovaný Ježišu, zmiluj sa nad nami.
Aj nad dušami v očistci.*

8. zastavenie - Ježiš stretáva plačúce ženy

*Klaniame sa ti, Kriste, a dobrorečíme ti.
Lebo si svojím krížom vykúpil svet.*

„Šiel za ním veľký zástup ľudu aj žien, ktoré nad ním kvílili a nariekali. Ježiš sa k nim obrátil a povedal: "Dcéry jeruzalemské, neplačte nado mnou, ale plačte samy nad sebou a nad svojimi deťmi“ (Lk 23, 27-

28). Týmito slovami Ježiš nechce spochybnit' plač ubolených žien, ale ho usmerniť. Boh dal žene citlivé srdce, aby zjemňovala existujúcu tvrdosť a bola daryňou a ochrankyňou života. Už niekoľko desaťročí sme však svedkami, ako práve ženy nechrania počatý život, ale už aj život človeka, ktorého viditeľne opúšťajú sily, zdravie a stupňuje sa v ňom bolesť. Nad týmto postojom je úprimný plač opodstatnený. Žena je tá, ktorá stráži teplo rodinného krbu, niekedy so značným vypätím. Aj tu je namieste bolestivý plač, ak sa jej nedostáva oprávnenej pomoci a už vôbec nie odozvy. Stratégia útokov proti rodine zaútočila najskôr na ženu, aby prestala byť ochrankyňou života a strážkyňou tepla rodinného krbu. Pamätáme si ešte „hrdinské“ ženy, „úderničky“, dnes sú to rôzne „missky“ a „supermanky...“?! Všetko ženy - odtrhnuté od rodiny. Tu by sme mali všetci zaplakat', že je medzi nami tak málo lásky a pomôcť ženám žiť ich pravé poslanie, ktoré im zveril Boh.

Neostaňme znova pri plači, ale každý zo svojej pozície pomôžeme dievčatám a ženám prežívať dôstojnosť ženskosti a materstva.

V živote Svätej Rodiny môžeme s istotou predpokladať, že každý skutok sv. Jozefa bol zároveň skutkom plnej úcty a rešpektu voči svojej snúbenici a potom manželke Márii.

Ďakujeme často za všetky dievčatá, ženy, mamy, ktoré neraz „cez slzy“ napĺňajú svoje krásne poslanie všade tam, kde sú a ozdravujú toto prostredie. A to nielen teraz počas pandémie, ale aj v iných bežných i kritických situáciách! A vždy sa snažia hovoriť svojim drahým, im zvereným viac skutkami ako slovami: „Som tu pre teba a budem až do konca.“

Zvlášť ďakujeme za plačúce ženy, ktoré napriek vlastnej bolesti podľa vzoru Panny Márie vidia aj problémy iných a prosia za nich o pomoc Pána Ježiša.

*Ukrižovaný Ježišu, zmiluj sa nad nami.
Aj nad dušami v očistci.*

9. zastavenie – Ježiš tretíkrát padá pod krížom

*Klaniame sa ti, Kriste, a dobrorečíme ti.
Lebo si svojím krížom vykúpil svet.*

Aj Ježišovi ubúdajú fyzické sily a tak znova padá pod krížom. Niet sa čo diviť, tak oslabený človek ako bol On, ťažko vládze ísť ďalej. Preto viac pozornosti upriamme na to, že Ježiš neostal ležať pod svojim krížom, ale vstal a šiel ďalej s vypätím ubúdajúcich síl.

Sv. Jozefa v Egypte znova oslovuje vo sne anjel: „Vstaň, vráť sa...“ (porov. Mt 2, 20). Vžeme sa pri tejto výzve do Jozefovej situácie: možno si už vytvoril podmienky pre život na zabezpečenie rodiny. A znova prichádza Božia výzva k zmene. Vstal a šiel! Ale to nebolo všetko. Mal namierené do Betlehema, ale ešte aj to sa cestou zmenilo, lebo „... keď sa dopyčul, že v Judei kraluje Archelaus namiesto svojho otca Herodesa, bál sa ta ísť. Varovaný vo sne, odobral sa do galilejského kraja“ (Mt 2, 22). Táto zmena ho napokon privádza do Nazareta. Aj táto Božia výzva bola aspoň tak dôležitá ako tá, keď mali utekať do Egypta, aby bol Ježiš ochránený pred Herodesom. Totiž každá Božia výzva má veľký význam a neomylnú logiku, lebo je Božia.

Preto pri tomto zastavení najskôr ďakujeme za všetkých manželov i duchovných, ktorí zobrali vážne výzvy, aby nie po prvýkrát vstali, boli ostrážiti a vyhli sa nebezpečenstvu, ktoré by zničilo ich manželstvo alebo povolanie. Tí, ktorí to vzali vážne a zozbierali sily, v plnej dôvere v Božiu pomoc „vstali“ a žijú ďalej svoje povolanie, posilnené a upevnené možno i bojmi, i utrpením.

Modlime sa aj za tých, ktorí novú Božiu výzvu z nejakého dôvodu už neprijali, a tak z kňazstva (zasväteného života) odišli alebo prestali žiť v manželstve a zanechali po sebe „osirelé“ deti. Alebo jedni i druhí vo svojom povolaní už len živorovia... Prosme za nich, aby prijali milosť obnovy, ktorá so sebou nesie aj osobnú námahu.

Všetci si denne opakujme známe slová: „Dnes, keď počujete jeho hlas, nezatvrdujte svoje srdcia...“ (Hebr 3, 15). To „dnes“, je každý deň a každý deň nás Boh oslovuje. Počúvame ho, možno nás chce pred niečím varovať, hoci my to nevieme, či už priamo v našom srdci alebo cez iného človeka, najmä ak to je kompetentná osoba. Znova podľa príkladu sv. Jozefa, ktorý za každým oslovením: poslúchol, vstal a šiel.

*Ukrižovaný Ježišu, zmiluj sa nad nami.
Aj nad dušami v očistci.*

10. zastavenie – Ježiša vyzliekajú zo šiat

*Klaniame sa ti, Kriste, a dobrorečíme ti.
Lebo si svojím krížom vykúpil svet.*

Šaty, ktoré strhávajú z Ježiša, strhávajú aj krvné chrasty z predchádzajúceho trýznenia. Bolí ho aj to, že odev, ktorý pre neho s toľkou láskou zhotovila jeho mama Mária, budú si deliť vojaci a budú oň losovať (porov. Ž 22, 19). Aj takto je Ježiš ponížený v očiach ľudí a stále viac zbavovaný osobnej dôstojnosti.

Osobná alebo ľudská dôstojnosť, ako od Ježišových čias, stále viac stráca na svojom obsahu, význame. V minulom storočí ju vytisla totalita, a tak vznikli gulagy a koncentráky. Opakom totality by mala byť demokracia, avšak tá začala diktovať slobodu zabíjania nenarodených a starých. Umožňuje to, že za anonymitou médií a sociálnych sietí možno pripraviť konkrétneho človeka o česť; že rodičia postupne strácajú vplyv na výchovu detí... a čo všetko by sa ešte dalo spomenúť ako prejav nekontrolovateľnej svojvôle a čo všetko sa ešte dá ukryť pod slovíčko „demokracia“.

Ježiš keď stál pred veľkňazom Annášom, ktorý mal pevne stáť na strane pravdy, povedal veľmi málo. Ale sa ohradil, keď ho za jeho pravdivú odpoveď udrel sluha po tvári: „Ak som zle povedal, dokáž, čo bolo zlé, ale ak dobre, prečo ma biješ?!“ (Jn 18,23). Od sv. Jozefa nemáme zaznačené ani jedno slovo, ale máme spomenuté jeho odvážne rozhodnutia. Žeby sme mali oprášiť to známe: „Mlčať je zlato“? Asi áno. A zvlášť si znova dobre pozrieť v Katechizme, čo znamená ohovárať, osočovať, vedome klamať či zavádzať polopravdami, brať meno Božie nadarmo... Ako veľmi sa takto útočí na česť a dôstojnosť iného. Avšak pamätajme: „Kto seje vietor, zožne víchricu“ (porov. Oz 8,7) a „za každé zbytočné slovo budeme súdení v deň súdu“ (porov. Mt 12,36).

Čo potom za slová, ktorými sme zámerne chceli ublížiť? Keď treba hovoriť i napomínať - tak to treba, ale tak, ako nám to hovorí Ježiš (porov. Mt 18, 15 -18). Ale keď treba mlčať - treba byť ticho. A ktovie, či netreba viac mlčať..., lebo „mlčať je zlato.“

Sv. Jozef, vypros nám dar Duchu Svätého, aby sme vedeli rozlíšiť kedy treba hovoriť a kedy mlčať, aby sme iných nepripravovali o ich česť a dôstojnosť. A kedy treba byť rozhodní, aby sa neničila, ale plnila Božia vôľa.

*Ukrižovaný Ježišu, zmiluj sa nad nami.
Aj nad dušami v očistci.*

11. zastavenie – Ježiša pribíjajú na kríž

*Klaniame sa ti, Kriste, a dobrorečíme ti.
Lebo si svojím krížom vykúpil svet.*

„Hľa, drevo kríža...“ spieva kňaz pri obradoch Veľkého piatku. V tomto zvolaní je spomenutý materiál, s ktorým desaťročia s láskou pracoval sv. Jozef a do tajov tesárskeho remesla zaučal aj Ježiša. Ale ani jeden z nich neurobil tento kríž. Kríž pre Ježišovo umučenie pripravili iní - my všetci! Svojimi hriешnými slovami, skutkami, zanedbávaním dobrého, malými i veľkými klamstvami, rúhavými slovami, neusporiadaným životom, urážkami zasvätených osôb, výsmechom učenia Cirkvi... a opakovaním týchto skutkov, znova pribíjame Krista na kríž. Pribíjame ho možno v niektorej konkrétnej osobe, ktorej ubližujeme. Čo robíme ľuďom, robíme Ježišovi (porov. Mt 25, 31 - 45)

Možno, že niekto nás práve pribíja na kríž a vidíme i cítime, aké je to nepríjemné. V konečnom dôsledku, ani jeden z nás neunikne krížu, kríž si nás nájde. Počas stále trvajúcej pandémie koronavírusu je to možné vidieť v celej ľudskej spoločnosti. Mohli sme sa stať viac citliví voči tým, ktorých sa táto choroba dotkla alebo ich aj obrala o život. Mohli sme sa stať uznanlivejší voči lekárom, zdravotníkom, i ďalším zložkám, ktoré neraz riskujúc ohrozenie vlastného zdravia i života pomáhajú iným. Mohli sme si viac uvedomiť silu modlitby a pokánia a prosiť ako Ninivčania o záchranu. Čo všetko sme si ešte mohli uvedomiť? Napriek všetkému spomenutému boli a sú i takí, ktorí podceňujú situáciu a stanovené opatrenia. Nie je to iste jednoduché, lebo „kríž existenčného ohrozenia“ vstúpil i medzi podnikateľov a hlavne do rodín. Citlivejšie sa mohla riešiť i otázka „duchovného ohrozenia“ pri zákaze bohoslužieb, ktorý bol takmer vždy jedným z prvých krokov.

Kríž pandémie prechádza celou spoločnosťou a všetci sme naň nejakým „pribití“. Spojme sily, spojme sa v modlitbe a pokání, a aj cez tento kríž získame mnohé dobré pre terajší i večný život. Pevne verme Ježišovým slovám: „Kto chce ísť za mnou, nech zaprie sám seba, vezme každý deň svoj kríž a nasleduje ma“ (Lk 9, 23). Aj kríž pandémie premieňajme na osobnú obeť.

*Ukrižovaný Ježišu, zmiluj sa nad nami.
Aj nad dušami v očistci.*

12. zastavenie – Ježiš na kríži zomiera

*Klaníme sa ti, Kriste, a dobrorečíme ti.
Lebo si svojím krížom vykúpil svet.*

Doterajšie zastavenia Krížovej cesty mohli odhaliť, ako vážne sme brali vo svojom živote prežívané udalosti. Nebojme sa povedať, že aj to ukázalo, ako zodpovedne sa pripravujeme na záver svojho života - na smrť - ako na rozhodujúci medzník, ktorý môže rozhodnúť o našej večnosti.

Ježiš na kríži zomiera opustený. Je tam len Mária a Ján. Ostatní sa rozutekali alebo len z diaľky pozorujú celú scénu. Jozef tam nie je, už nie je medzi živými. Ako krásne však umieral Jozef - v náručí Ježiša a Márie. Vzbud'me si hneď teraz túžbu, že tak by sme chceli umierať aj my - v náručí Ježiša a Márie. Pri našej smrti môže byť aj sv. Jozef - patrón dobrej smrti, čo je veľmi dôležité.

Ale na také stretnutie sa treba pripravovať a vymodliť si ho. Každý deň si pred spaním spytujme svedomie a vzbud'me ľútosť nad hriechmi. Denne sa môžeme modliť modlitbu sv. Alfonza k sv. Jozefovi za dobrú smrť (text na konci Krížovej cesty).

Pri modlitbe „Zdravas Mária“ - zvlášť nechať preniknúť svoje srdce slovami „pros za nás hriešnych teraz i v hodinu smrti našej. Amen“. Vážnejšie brať slová z Fatimy, ktoré sa modlíme po každom desiatku ruženca: „Ó, Ježišu, odpusť nám naše hriechy, zachráň nás od pekelného ohňa a prived' do neba všetky duše, najmä tie, ktoré najviac potrebujú tvoje milosrdenstvo.“

Pamätajme aj na iných. Počas pandémie, ale aj inokedy, „prisadnime“, aj na diaľku, k osamotenému zomierajúcemu a pomodlime sa za neho Korunku Božieho milosrdenstva. Denne sa modlime k sv. Jozefovi: „Svätý Jozef, pestún Ježiša Krista a opravdivý ženích Panny Márie, oroduj za nás a za tých, ktorí tento deň (túto noc) umierajú.“

Radi sa modlietajme za zomierajúcich, lebo v tej chvíli sa rozhoduje o ich večnosti. Aj tí, čo sa zmenia na poslednú chvíľu, môžu byť s Ježišom ešte „dnes v raji“ (porov. Lk 23,43).

Ježišu, ďakujeme Ti, že Tvoja smrť je pre nás nová nádej. A úprimne prosíme, buď s Máriou a Jozefom aj pri našom umieraní.

Pri tomto zastavení zvlášť prosme za terajších i nových kňazov, aby nás bezpečne previedli pozemským životom do večnej blaženosti.

*Ukrižovaný Ježišu, zmiluj sa nad nami.
Aj nad dušami v očistci.*

13. zastavenie – Ježiša skladajú z kríža do lona Panny Márie

*Klaniame sa ti, Kriste, a dobrorečíme ti.
Lebo si svojím krížom vykúpil svet.*

Ježišovo stýrané a už nehybné telo vkladajú na Máriino lono. Meč bolesti spôsobuje novú bolesť, ktorú vie najlepšie pochopiť iná matka, ak musela držať vo svojom náručí svoje mŕtve dieťa. Mária už možno objímala vo svojom náručí milované osoby, ktoré ukončili pozemskú púť: možno svojich rodičov Joachima a Annu, svojho manžela Jozefa... ale to všetko bolo iné. Teraz má v náručí mŕtve telo Syna. To nie je to krásne, čo prežila v Betleheme, keď si ho privinula na srdce hneď po narodení a potom ešte veľakrát počas jeho detstva. Teraz je všetko dokonané, a to všetko, čo už doteraz nosila vo svojom srdci a o čom neustále uvažovala, teraz sa blíži k vrcholu. Vie, že jej Syn nežil ani nezomrel nadarmo! Bol síce na vrchole svojich síl a podľa ľudských kritérií mal svoj život pred sebou. Ale Ježiš na zemi už svoju úlohu podľa Božieho plánu splnil.

Mária to vie, a práve toto vedomie zmierňuje jej bolesť. Rozlúčka s milovanou osobou nie je nikdy ľahká. Ale byť v Máriinom náručí v živote i smrti je o inom. Ako veľmi znova prosíme, aby sme v Máriinom náručí vždy nachádzali útočisko počas pozemského života a tešili sa na jej objatie v nebi.

Prosme o Božiu milosť, aby sme ani my nepremárnili svoj život, aby sme vo vernosti nášmu životnému povolaniu splnili, čo nám zveril Pán, aby sme po prechode počuli sladké Pánove slová: „...dobrý a verný sluha; bol si verný nad málom, ustanovím ťa nad mnohým: vojski do radosti svojho pána“ (Mt 25, 23). Mária – Mama nás všetkých, nech nikto z nás nechýba pri tebe v nebi.

*Ukrižovaný Ježišu, zmiluj sa nad nami.
Aj nad dušami v očistci.*

14. zastavenie – Ježiša pochovávajú

*Klaniame sa ti, Kriste, a dobrorečíme ti.
Lebo si svojím krížom vykúpil svet.*

Konečne je to s Kristom vyriešené. Bol poriadne mučený, dôkladne ukrižovaný a pre istotu ešte aj prebodnutý kópiou. Už ho len „spratať“ do hrobu a bude pokoj. Z apoštolov mal len jeden odvalu prísť pod kríž, ostatní sú „rozprášení“, niektorí radšej utekajú z Jeruzalema. Tento „spolok podivínov“ už neexistuje. Ale čo to „bl'abotal“ ten vojačik na Golgote? Tento „bol naozaj Boží Syn“ (Mt 27, 54)?

Aj keď všetko išlo podľa plánu a všetko je v našich rukách, dajme pre istotu hrob strážiť. Čoho sa tak stále boja Ježišovi kati? Niečo zanedbali? Postavme vojakov ku hrobu.

Od tejto chvíle sa takýto scenár zopakuje veľakrát. Od tejto chvíle bude vojsko a polícia veľakrát zneužitá ako nástroj na zastrašenie a umlčanie všetkého, čo súvisí s Kristom. Aj v súčasnosti je prenasledovaných vyše 100 miliónov kresťanov a to nie raz za pomoci tých, ktorí majú pomáhať a chrániť. Treba „pochovať“ i kresťanské korene, z ktorých sme vyrástli a použiť všetky „páky“, aby neožili, lebo prichádzajú nové náuky o človeku a jeho vzťahoch. Tých, ktorí to neprijmú, možno bez trestu škandalizovať a vysmievať, čím budú v očiach verejnosti úplne odstavení - pochovaní. Znova bude všetko v jedných rukách.

Krista a jeho učenie i jeho svedkov nemožno navždy odstaviť a pochovať. Mnohí sa o to pokúsili, ale oni boli navždy pochovaní a ktovie, ako obstáli pred Večným Sudcom. Tí, ktorí obstáli v skúškach poníženia, umučenia i násilného usmrtenia, a tak si oprali svoje duše v Krvi Baránka (porov. Zjv 7, 14) i vlastnej, sa naveky tešia v nebeskej blaženosti. Lebo Božou mocou život zvíťazí nad každým hrobom.

Zvlášť v Roku sv. Jozefa, ale aj inokedy, dvíhame svoj zrak k mocnému Ochrancovi Cirkvi, aby nám vyprosil potrebnú silu a ochranu v životných skúškach, ktoré nás čakajú. Nevieme, kde bol pochovaný sv. Jozef a aj na Kristov hrob sa už dívame vo svetle Veľkonočného rána. Ani strážiaci vojaci nezabránili, aby Kristus znova vyšiel z hrobu živý - ako víťaz.

V hrobe sa môže ukryť aj nepotrebané klamstvo a zločin. Mnohé tieto zločiny a klamstvá však ani hrob navždy neukryl, po čase vyšli najavo. Nič nezostane naveky pochované pred večným Sudcom, všetko vyjde najavo a bude náležite zhodnotené s dôsledkami pre večnosť. „Nič sa neutají, aby sa neprezvedelo...“ (porov. Lk 12, 2). Aj súčasná doba to potvrdzuje. Pochovajme radšej všetko v našom živote čo nie je Božie, a to Božie nech v nás a cez nás dostane nový život. Lebo v konečnom dôsledku máme všetci prísť cez svoje životné povolanie do neba.

Ukrižovaný Ježišu, zmiluj sa nad nami.

Aj nad dušami v očistci.

Záver

Sv. Jozef Ochranca Cirkvi a Hlava slávnej Rodiny nás svojim tichým príkladom vernosti a dôvery sprevádzal na tejto Krížovej ceste. A prosíme, aby nás sprevádzal pri všetkých zastaveniach nášho povolania a zvlášť, aby bol ako Patrón dobrej smrti spolu s Máriou pri našom umieraní a pri stretnutí s Ježišom.

Modlime sa modlitbu, ktorú sa denne po ranných chválach modlí Sv. Otec František:

„Slávny patriarcha sv. Jozef, pod ktorého právomoc boli zverené nemožné záležitosti, príd' mi na pomoc v týchto okamihoch úzkosti a ťažkostí. Vezmi pod svoju ochranu tieto ťažké a zložité situácie, ktoré ti zverujem, aby mali šťastné riešenie. Môj milovaný otec, celú svoju dôveru vkladám v teba. Kiež sa nehovorí, že ťa vzývame darmo, a preto ty zmôžeš u Ježiša a Márie všetko, ukáž mi, že tvoja dobrota je rovnako veľká, ako tvoja moc. Amen.“

Na úmysel Svätého Otca

Otče náš... Zdravas Mária... Sláva Otcu...

Pane Ježišu Kriste, vypočuj Svätého Otca M., svojho námestníka, aby dosiahol všetko, o čo prosí v tvojom mene od nebeského Otca. Lebo ty žiješ a kraľuješ na veky vekov. Amen.

Modlitba za diecézu a za otca biskupa

Trojediný Bože, tvoj ľud zverený do pastierskej starostlivosti nášho diecézneho biskupa Stanislava, pokorne ťa prosí, posilňuj ho, aby nás skrze evanjelium a Eucharistiu zhromažďoval v Duchu Svätom ako partikulárnu Cirkev za požehnannej spolupráce duchovenstva, aby sme všetci vytvárali jednu, svätú, katolícku a apoštolskú Kristovu Cirkev.

Bože, na orodovanie nášho patróna sv. Jána Nepomuckého ťa prosíme, udeľ nám milosť, aby sme skrze tvoje nesmierne milosrdenstvo dosiahli dary, o ktoré ťa vrúčne prosíme.

Dobrotivý Otče, ako Preblahoslavená Panna Mária bedlila nad pozemským životom tvojho Syna, tak sme i my v našej diecéze pociťovali jej mocnú ochranu. Na jej príhovor i naďalej daj nám tešiť sa stálemu zdraviu tela a duše, ochraňuj nás v ťažkostiach tohto života a prived' nás do večnej radosti. O to ťa prosíme skrze Krista, nášho Pána. Amen.

Modlitba sv. Alfonza za šťastnú hodinu smrti

Svätý Jozef, ty si mal veľkú milosť, že si odchádzal z tohto sveta v náručí božského Spasiteľa a v prítomnosti svojej panenskej nevesty. Priblíž sa s Ježišom a s Máriou aj k môjmu smrteľnému lôžku, poteš ma a ochraň. Svätý Jozef, pre svoje veľké hriechy zasluhujem si nešťastnú smrť. Ak mi však ty pomôžeš, nebudem zatratný. Ty si bol nielen priateľom, ale aj ochrancom a pestúnom toho, ktorý ma raz bude súdiť. Ježiš ma nezavrhnem, keď sa ty za mňa prihovoriš. Po Panne Márii si volím teba, svätý Jozef, za svojho príhovorca a ochrancu. Sľubujem ti, že po celý čas života, ktorý mi ešte zostáva, budem ťa denne zvlášť uctievať a vzývať. Pre pomoc, ktorú ti Pán Ježiš a Panna Mária v poslednej chvíli tvojho života preukázali, stoj pri mne v hodine mojej smrti, aby som po šťastnom skonaní v tvojom spoločenstve mohol Boha večne chváliť a velebiť. Amen.